

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 14.08.2023
Sayı: 389

3154

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ile TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.08.2023

Saygılarımla

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

Türkiye genelinde 28-29 Temmuz 2021 tarihlerinde 17 ilimizde toplam 58 orman yangını meydana gelmiş bu yangınların 38 tanesi kontrol altına alınarak söndürülmüştür. Ancak Türkiye'nin güney hattı boyunca Adana, Osmaniye, Mersin, Kayseri, Antalya ve Muğla'da söndürülemeyen orman yangınlarında doğamız ve yaban hayatı mahvolduğu gibi, vatandaşlarımız hayatlarını kaybetmiş, evleri, mal ve mülkleri, küçük ve büyükbaş hayvanları, seraları ve tarımsal ürünleri zarar görmüştür.

Antalya'nın Manavgat ilçesinde 28 Temmuz günü Kavaklı, Sarılar, Kalemler ve Yeniköy mahallelerindeki ormanlık alanda, henüz belirlenemeyen nedenle çıkan yangın, rüzgârın da etkisiyle kısa sürede yayılmıştı. Alevlerin tehdit ettiği 18 köy ve mahallede yaşayan vatandaşlar tahliye edilmesine rağmen, yangın şehrin içine kadar ilerlemiş, felaket devam ederken 3 vatandaşımız hayatını kaybetmişti. Gündoğmuş, Manavgat, Alanya ormanlarının yüzde 48'i yangından hasar gördü.

Yangında büyük oranda zarar gören bölgelerden olan Gündoğmuş İlçesi'nde bulunan Karadere, Senir ve Kozağacı köylerinde, orman bölgesinin yangında yok olması fırsat bilenmiş, içinde sedir ağaçları, su kaynakları, sit alanları olan bölgede onlarca taş ve maden ocağı arama ruhsatı başvurusu yapıldığı gündeme gelmiştir.

Anayasanın 169. Maddesi uyarınca yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz. Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ancak Bodrum'da Güvercinlik, Kızılbük, Pina Yarımadası, Antalya Kundu'da ve ülkemizin güzide bölgelerinde çıkan orman yangınları sonrası bu alanlarda otel inşa edilmiştir. Şimdi de Manavgat'tın orman varlığını büyük oranda yok eden yangın sonrasında taş ve maden ocağı ruhsat başvuruları, bölgedeki antik kentlerin talan edilmesi, bu bölgelerin turizme tahsis edilmesi, vb. girişimler olduğu görülmektedir.

Yine bu bölgede yer alan pek çok tarihi sit alanı statüsünde olan antik yerleşimlerden biri olan Manavgat'ta yer alan Lyrbe (Seleukeia) Antik Kentinde yanmış ağaçların kesimi işinin Side Müze Müdürlüğü, ile Manavgat Orman İşletmesi arasında koordineli bir şekilde yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Manavgat Orman İşletme Müdürlüğü'nü kesim işlemini Eylül Palet Orman Ürünleri İnşaat Nakliye Sanayi Ticaret Limited Şirketi'ne ihale etmiştir.

Ancak Side Müze Müdürlüğü ağaç kesiminin kendilerine haber verilmeden gerçekleştirildiğini, bölgede kazı yapıldığı, iş makineleriyle antik kente zarar verilerek yol açıldığını tespit etmiştir. Side Müze Müdürlüğü'nün 8 Kasım'da antik kentte yaptığı inceleme sonucunda yaptığı tespiti göre *"Kentin üst kısmında batı, kuzeybatı ve güneybatı kısmında müdürlüğümüze haber verilmeden ağaç kesimi yapıldığı, iş makinasıyla yer yer 15 metreyi bulan yaklaşık 600-800 metre uzunluğunda yol açılmış olduğu, topoğrafyayı değiştirecek ölçüde yer yer iki metreyi bulacak şekilde derinleşmeye gidilip çıkartılan toprak ve kayanın açılan yolu düzleme işlemi için kullanılmış olduğu, açılan yolun kenarlarında kesilen ağaçların istiflendiği, ayrıca ağaç kesimi sırasında sarnıcın kemerinin yıkılmış olduğu, kontrolsüz işlemlerin devam ettiği..."*

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 65. Maddesi uyarınca *"korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarının yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına veya her ne suretle olursa olsun zarar görmesine kasten sebebiyet verenler ile izin alınmaksızın inşai ve fiziki müdahale yapanlar veya yaptırınlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır"*

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Yangınlarda zarar gören bölgelerin taş ve maden ocaklarına açıldığı iddiası doğru mudur?
- 2- Orman yangınlarının çıktığı Temmuz 2021 tarihinden bugüne Manavgat ve Gündoğmuş ilçelerimiz için yapılan maden ve taş ocağı arama, işletme ruhsatı başvurusu kaç tanedir?
- 3- Anayasa'nın amir hükmü 169. Maddesi açık iken yapılan maden ve taş ocağı başvurularına Bakanlığınızca ne cevap verilmiştir? Bölgede açılmak istenen maden ve taş ocaklarıyla ilgili başlatılan bir tahkikat var mıdır? İnceleme yapılmış mıdır?
- 4- Orman yangınlarının çıktığı Temmuz 2021 tarihinden bugüne Manavgat ve Gündoğmuş ilçelerimizde yer alan tarihi sit alanlarının kaçına orman yenileme işlemi yapılmaktadır?
- 5- Manavgat'ta yer alan Lyrbe (Seleukeia) Antik Kenti ve buradaki tarihi sit alanı içinde yangından zarar gören ormanların yenilenmesi çalışmalarını yapan şirketin Side Müze Müdürlüğü'nün tutanağıyla bölgeye ve antik kentin yapılarına zarar verdiği tespit edilmiştir. Bu konuda Bakanlığınızca başlatılan bir tahkikat var mıdır? İnceleme yapılmış mıdır?
- 6- Tarihi sit alanlarında ve antik kentlerde, bölgede verilen zarara yol açan sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulmuş mudur? Ya da mevcut bir suç duyurusu tarafınıza tebliğ edilmiş midir?